

Hyvinvointia edistävät palvelut ikäihmisille**Petu 17.03.2021 § 15**

Hyvinvointia edistävästä palveluista on säädetty vanhuspalvelulain 12 §:ssä. Kunnan on tarjottava hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia terveystarkastuksia, vastaanottoja, verkkopalvelua, puhelinpalvelua tai kotikäyntejä erityisesti niille ikääntyneeseen väestöön kuuluville, joiden elinoloihin tai elämäntilanteeseen arvioidaan tutkimustiedon tai yleisen elämäkokemuksen perusteella liittyvän palveluntarvetta lisääviä riskitekijöitä.

Kaikkiin hyvinvointia edistäviin palveluihin on vanhuspalvelulain mukaan sisällytettävä:

1. hyvinvoinnin, terveellisten elintapojen edistämiseen sekä sairauksien, tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisyyn tähtäävä ohjaus
2. ikääntyneen väestön terveyden ja toimintakyvyn heikkenemisestä aiheutuvien sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien tunnistamisen ja niihin liittyvä varhainen tuki
3. sosiaalihuoltoa ja muuta sosiaaliturvaa koskeva ohjaus
4. sairaanhoitoa, monialaista kuntoutusta ja turvallista lääkehoitoa koskeva ohjaus
5. ohjaus kunnassa tarjolla olevien hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista edistävien palvelujen käyttöön.

Väestön ikääntyminen vaikuttaa pitkälti sosiaali- ja terveystalouden kysyntään ja tarpeeseen. Tämä edellyttää sitä, että muutokseen liittyviin haasteisiin vastataan ja muutosten tuomat mahdollisuudet osataan hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla. Kasvavaa palvelutarvetta voidaan hallita ennakoivilla palveluilla, hyvinvointia ja terveyttä edistävillä toimilla sekä ikääntyvien osallisuuden lisäämisellä. Merkittävä asia niin kansanterveyden kuin -taloudenkin kannalta on muistisairaiden ihmisten määrän kasvu. Diagnosoimaton muistipotilas on yhteiskunnalle kaikkein kallein potilas. Tästä syystä toimimalla ajoissa ja ennakoiden varmistetaan inhimillisesti ja taloudellisesti kestävä toimintatavat.

Hyvinvointia edistävien palvelujen toteuttamistavat jäävät kuntien harkintaan. Palvelut on tarkoituksenmukaista järjestää lähipalveluina, jotta ne olisivat mahdollisimman helposti iäkkäiden kuntalaisten saatavilla. Iäkkäille on kuitenkin aina turvattu mahdollisuus saada myös henkilökohtaista neuvontaa.

Tällä hetkellä Rautavaaran kunnassa on ikääntyville kohdennettuja neuvontapalveluita saatavilla puhelinneuvontapalveluna. Palveluntarpeenarvioinnit tehdään tarvittaessa moniammatillisen tiimin toimesta sosiaalihuoltolain edellyttämässä määräjassa. Kunnassa

toimii vanhus- ja vammaisneuvosto, joka kokoontuu vähintään kahdesti vuodessa. Kansalaisopisto järjestää ikääntyville monipuolista hyvinvointia edistävää toimintaa ja mm. kääntyvien hyvinvointia- ja terveyttä edistäviin luentoihin on mahdollisuus osallistua verkkoluentoina. Voimatuvalle on kuntosaliryhmiä Koronan sallimissa rajoissa ja terveyskeskuksessa on muistineuvola sekä mielenterveysneuvola.

Ikääntyvien hyvinvointia edistävillä kotikäynneillä tarkoitetaan kunnan tarjoamaa palvelua kotonaan asuvalle, tietyn ikäiselle tai tiettyyn riskiryhmään kuuluvalla ikääntyvällä kuntalaisella. Hyvinvointia edistävän kotikäynnin tavoitteena on tukea ikääntyneen hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja kotona selviytymistä. Kotikäynnit suunnataan tavallisesti henkilöille, jotka kuuluvat johonkin tiettyyn ikäluokkaan (yleisimmin 75–80-vuotiaat). Ikääntyvän kanssa yhteistyössä selvitetään hänen tilannettaan eri näkökulmista ja pyritään tukemaan ikääntyvän omia voimavaroja omatoimisuuden säilymisessä. Kotikäyntiin liittyy kiinteästi tiedotus kunnassa tarjolla olevista palveluista ja henkilöistä, joihin voi ottaa yhteyttä avun tarpeessa. Hyvinvointia edistävä kotikäynti sisältää palvelutarpeen arviointia, mutta kotikäynnin päätarkoitus on kuitenkin tukea kotona selviytymistä niin, että säännöllisiä palveluita ei tarvittaisi. Hyvinvointia edistävät kotikäynnit on ikääntyneille vapaaehtoisia ja maksuttomia. Tutkimusten mukaan hyvinvointia edistäviä palveluiden järjestämisestä ei ole hyötyä liian hyväkuntoisille ja liian varhaisessa vaiheessa tehtynä.

Rautavaaran kunnassa on vuoden 2021 Kuntaliiton ennustetun ikärakenteen mukaan 65-69 vuotiaita 164, 70-79 vuotiaita 282 ja yli 80 vuotiaita yhteensä 193. Tämän hetken tilanteen mukaan yli 80-vuotiaista 74 henkilöä on asumispalveluiden tai kotihoidon piirissä, joilla hyvinvointia edistävät asiat katsotaan palvelujen puitteissa.

Rajallisten resurssien vuoksi hyvinvointikäynnit esitetään tehtäväksi 80-vuotiaille tai vanhemmille Rautavaaralaisille, jotka eivät ole palveluiden piirissä. Heitä on yhteensä 119 Kuntaliiton vuoden 2021 ennusteen mukaan. Käynti sovitaan ennalta ja siihen varataan aikaa noin 2 tuntia ilman matkoja. Käynnin suorittaa terveydenhuollon ammattilainen. Käynnin sisältö muotoutuu haastattelulomakkeen, toimintakykyarvion ja mittauksen pohjalta, lisäksi käytetään erilaisia testejä, mm. muistitesti. Käyntiin sisältyy yleistä tiedotusta kunnassa tarjolla olevista palveluista, esitteitä sekä tarvittaessa palvelutarpeen arviointia ja ohjausta eri palveluiden piiriin. Käynnistä tehdään yhteenveto asiakkaan suostumuksella terveydenhuollon potilastietojärjestelmään asiakkaan terveystietojen keräämiseksi. Käynnit toteutetaan käytettävissä olevien henkilöresurssien puitteissa.

Valmistelija vanhustyönjohtaja Kaija Leskinen p. 040 8608241,
kaija.leskinen@rautavaara.fi

Perusturvajohtajan päätösehdotus:

Perusturvalautakunta

1. toteaa esteelliset/jäävit (Hallintol § 28)

2. lähtee toteuttamaan vanhuspäalvelulain mukaisia ohjaukkyntejä käytettävissä olevien resurssien puitteissa

Päätös:

Hyväksyttiin päätösehdotus yksimielisesti.